

Altonaga: «UEU sendotu egin da»

Udako Euskal Unibertsitateak bere gain daukan zor ekonomikoa gainditu beharko du

Udako Euskal Unibertsitateko Iruñeko XXIII. Udako Ikastaroak atzo bukatu ziren Larraona ikastetxean. Kepa Altonaga UEUko zuzendariak oro har balorazio positiboa egin zuen: «UEU sendotu egin da eta komunitate intelektual eta zientifiko euskaldunaren gune bizia da». Hala ere, egonkortasun ekonomikoa iristeke dago, ikastaroak bost milioi pezetatik gorako zorrarekin bukatu baitira.

IRENE ARRIZURIETA / IRUÑEA

Udako Euskal Unibertsitateko balantzea egitean, Altonagaren arabera «aurreko urteetan izan den progresio prozesua momentu honetan kontsolidatu egin da. Aurtengo esperientziatik hori ondoriozta dezakegu». Hau oinarritzeko hausnarketa ildo bi aipatu zituen Altonagak. Batetik, alde akademikoa aintzat hartuta, UEUko antolatzaileak «programa zabal baina aldi berean sakonak eskaintzen» saiatu dira, «eta horiek ardatz monografikoen

UEUren gabezia ekonomikoen berri eman zuen atzo Altonagak.

OSKAR MONTERO

inguruan gauzatu ditugu». Aipatzekoa da 45 ikastaro eskaini dituela UEUk, 26 sailetan antolatuak. Orotara, 750 klase ordu eman dira, eskola orduetan, praktikan, mintegietan eta irteeretan banatuak. Altonagaren arabera «alde akademikoa ondo bete da». Iruñean azken hamabost egun hauetan egin diren

UEUko ikastaroak 650 partaidetik gora bildu ditu. UEUko zuzendariaren iritziz, «gure ekintza erakargarria ere bada. Badago testuinguru bat hori kartzeko. Pentsatu behar dugu Euskal Herri euskalduneko gune unibertsitarioa txikia dela, momentu honetan euskaraz aritzen den ikasle-irakasle mardoa kon-

tuan hartuta nekez ailegatuko ginateke 4.000 lagunera. Hemen 650etik gora biltzea arrakastaren beste froga bat litzateke».

Baina alde akademikoz gain sona handiko jendea hurbildu izana ere aipatu zuen Altonagak, UEU ikastaroez aparte topagune eta foro irekia dela frogatuz. Bere ustez, «mundu akademikoan

zeresan handirik ez daukan jendea eta gizarte mailan oihartzun zabala duena etorri da, Euskal Herriko espektro osoa estalirik. Euskal Herrian zeozer esateko daukan euskaldun orok UEUn lekua dauka eta aurtan hemendik pasatu da».

Baina Altonagak esan zuen bezala, «zeru distiratsu honetan badaukagu itzalen bat ere», UEUk 23 urteko historian ez baitu lortu erakunde ofizialetan artikulatzea. Artikulazio falta horretatik datozkio bestelako gabeziak; batik bat gabezia ekonomikoak, zuzendariak uste baitu UEUri eskaini zaion euskarri ekonomikoa «eskas geratu dela», Iruñeko ikastaroak 5.800.000 pezetako —232.000 libera— defizitarekin amaitu baitira. Iturri ekonomikoen urritasuna dela-eta, Altonagaren usteetan «UEUren egonkortasuna askotan kolokan dago ezin dugulako epe luzeko programaziorik tajutu». Azken bost urteotan UEUk hainbat erakundetarik dirulaguntza berbera lortu du, eta gastuak, aldiz, gora doaz. Nafarroako Gobernuarekin bakarrik du akordio egonkorra eta hau dela-eta UEU hitzarmen iraunkorren bila dabil, bestela epe luzeko programaketarik ezin baitu egin.

Perurena: «Egungo bertsolaritza ofizialtasunean murgildua dago»

I.A. / IRUÑEA

Patziku Perurena idazle leizarra atzo bertsolaritzari buruz mintzatu zen Iruñeko Larraona ikastetxean. 'Bertsolaritza espontaneotik bertsolaritza ofizialera' izenburupean, bertsolaritzak, bere ustez, euskal nazionalismo ostein hartu duen kutsu ofiziala kritikatu zuen. Leitzararren irudiko, joan den mendeko bertsolaritzak historia biltzeko balio bazuen, egungoak «ez du deus ere kontatzen».

Patziku Perurenaren arabera, bertsolaritza «euskaldunon jatorrisimo bat bezala ikusi izan da». Perurenak uste du bertsolaritzak bere jatorria Erdi Aroko trobadorreetan duela, baina XIX. mendearen amaieran sortutako euskal nazionalismoak «jatorrisimo-bat sortu zuen eta bertsolaritzari iraulketa eman zion». Hori dela eta, bertsolaritzaren oinarrian «kanpotik etorritako jende pila bat» dago: «Jende noblearen bufoi gisako batzuk, agote, judio edota ijito kasta-

xelebreenetakoak ziren bertsolariak, baina nazionalismoak jatorritu egin zuen bertsolaritzaren mundua, euskal jatorritasunaren adierazleetako bat bihurtuz».

Era berean, Euskal Herrian egin zen lehendabiziko bertsolari txapelketa ere aipatu zuen. «Basariri txapela eman ondoren, bide beretik nazionalismoak sortu zuen euskal giro bat Orixek atera zuen 'Euskaldunak' poemarekin. Baina poema horrek ez zuen eraginik izan, euskaldunak sekula ez baikara irakurleak izan, baizik eta ahotik belarrirako kultura izan dugu». Hori dela eta, poema horrek bere garaian eraginik izan ez zuelako, euskal folkloreak inguruan zebilen nazionalista talde batek, bertsolaritza herriarengandik hurbilen zegoena zenez, bertsolaritza hori jatoritzeko erabakia hartu omen zuen, bere iritziz. «Ordurako bertsolariak xelebreak baitziren eta toki guztietako trapu zaharrak ateratzen zituztenez, goiko mailako eta beheko mailako herriaren arteko zubia egiten zuten eta kritika bat sortu». Baina Pe-

rurenak uste du nazionalismoak hori desegin egin zuela. «Gerotik orduan nazionalismoak egin zuen bide berberari jarraitu zaio bertsolaritza, nahiz eta teknika aldetik asko landu den».

Bere ustez, gaur egun bertsolaritzak EAJ sortu zenetik hartu duen jatorrisimo kutsua «okerragor joan da, erabat ofizialdu egin da. Egungo bertsolari batek ez du bere motibazio batez kanta egiten». Aldiz, garai bateko bertsolaritzaren historia miatzen hasiz gero, «historia jasotzeko teknika zoragarria izan da bertsolaritza eta gaur egungo bertsolariak ez du horrelakorik egiten», bere aburuz. Nahiz eta egoera aldatu den eta orain prentsaren eragina nabarmena den, leitzararren arabera «historia buruan hartzeko aproposa da bertsolaritza, historia laburtu egiten duelako. Hori argi ikusten da mende hasiera bitarteko bertsolaritzan, baina egungo bertsolaritzak ez du deus ere jasotzen, komunikabideek jasotzen duten informazioaren inguruan dabil, mediokritade batean».

Patziku Perurena idazle leizarra.

JOXE LACALLE

